

Leto II.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 9.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 1. maja 1937

Združimo svoje sile

»Komunizem se je pokazal v začetku v vsej svoji perversnosti, pa je kmalu opazil, da bi s tem odbil narode; zdaj jih skuša omamiti z raznimi prevarami. Tako se hlinijo voditelji komunizma, kot bi bili najbolj goreči pospeševalci gibanja za svetovni mir, hkrati pa hujskajo k razrednemu boju, ki preliva potoke krvi. — Nadalje ustanavljajo pod raznimi imeni, ki niti ne spominjajo na komunizem, društva in revije z namenom, da bi svoje ideje uvajali v kroge, kamor bi sicer ne imeli dostopa; še več, z zlobno zahrbtnostjo se skušajo vtihotapiti v društva, ki so izrecno katoliška in verska. Tako vabijo, ne da bi kakorkoli popuščali v svojih prevratnih načelih, katolike k sodelovanju z njimi na humanitarnem in karitativnem področju in predlagajo večkrat stvari, ki so v popolnem skladu s krščanstvom in naukom Cerkve. Svojo hinavščino tirajo tako daleč, da vzbujajo vtis, da bo komunizem v bolj krščanskih in civiliziranih deželah nastopil v milejši obliki, da ne bo oviral verskega čuta in spoštoval versko svobodo.

Bdite bratje, da se verniki ne dajo prevariti! Komunizem je v svojem bistvu zlo in sodelovanje z njim ni dopustno na nobenem področju, če hočemo rešiti krščansko civilizacijo. Če bi nekateri, zavedeni v zmoti, sodelovali k zmagi komunizma v njihovih deželah, bi padli kot prve žrtve svoje zaslepljenosti.«

Tako je napisal papež Pij XI. vsem stanovom sveta letos meseca marca.

Odločne besede najvišje avtoritete Cerkve morajo biti nam, katoliškim delavcem ukaz. Proč z vsakim kompromisom! Katoliško delavstvo mora samostojno iz lastnih moči in znanj uveljaviti svoje pravice. Ne v politiki, ne v strokovni, ne v katerikoli drugi liniji javnega udejstvovanja ni dopusten kompromis z marksističnimi združenji, v katerih se vedno vsepovsod skriva njihov strogo materialistični nauk, nauk razdejanja in revolucije. Kdor tega navodila najvišjega poglavarja ne sluša in mu ne sledi, bodisi iz osebno koristnih ali drugih razlogov, ta se je sam obsodil. Današnji čas, ko gospodarski rival ne nudi delavstvu dovolj pravic in primerne preživljanja družine in ko komunistični agentje na najbolj rafiniran način pod raznimi krušnimi borbenimi gesli po shodih, revijah in časopisih begajo delavstvo in ga skušajo pridobiti v svoje vrste in v službo svojih razdiralnih idej, je nujno potrebna v katoliških vrstah jasnost in odločnost. Ogenj in voda sta nezdržljiva. Katolicizem in marksizem sta si v svojem bistvu nasprotna. Vsako prizadevanje za zblizanje teh dveh svetov je utopija. To, kar je katolicizmu temelj in vir obstoja preko dvatisočletnih borb, je marksizmu največji nasprotnik. Španska državljanska vojna nam nazorno prikazuje, kakšen je komunizem brez krinke in kulis. Zaslepljenci, ki so v nevednosti pomagali komunizmu v Špa-

niji do moči s svojimi glasovi, plačujejo danes to s smrtjo. Časopisi stalno poročajo o grozotah, ki jih morajo prestati delavci zato, ker so katoliškega prepričanja. Brezobzirno mučijo vsakogar, kdor ne pristane na njihov marksistični nauk. Notranje politični razvoj Francije nam je drugi jasen dokaz, kam tira kompromis z marksisti. Ljudska fronta, ki je omogočila socialistom do vlade, drvi kakor plaz v prepad komunizma. Združili se bodo socialisti in komunisti v rdečo fronto za »enoten nastop vsega proletariata«, vlado pa naj bi prevzel vodja komunistov Thorez. Katoliško delavstvo danes opaža nevarnost, ki mu grozi, katero je deloma samo zakrivilo, in se hiti osvoboditi klešč kompromisa ter se postavlja v lastne smeri. Povsod tam, kjer so katoličani v svojih združenjih stvarjali kompromise z marksisti, je katoliški pokret trpel na razmahu, gospodarsko pa delavstvo ni ničesar pridobilo.

Tudi pri nas so se našli ljudje našega nazora, ki zagovarjajo skupne nastope z marksisti. Pod naslovom delavske edinosti zagovarjajo svojo napako. Obstoja na Jesenicah neka katoliško-marksistična zmes, katero iz taktičnih razlogov roditeljev ne marajo nazvati ljudska fronta. Zakaj to ime ljudstvo že pozna in se ga izogiba. Dosti je bilo o tem že debat, posvetov in prizadevanj tako pri nas kakor v Ljubljani in ostalih krajih Slovenije, da naj bi katoliška strokovna organizacija služila predvsem le katoliškemu delavstvu v njegov gospodarski dobrobit. Prizadevanja so bila zaman. Zdrav čut slovenskega delavstva je dovolj močan in je tudi v tem, kakor sicer težko, napravil konec. Slovenci imamo danes dve katoliški delavski strokovni organizaciji. Do tega je moralo priti, če nočemo tudi mi doživeti dogodke, ki jih radi neprevidnosti in neodločnosti doživljajo drugod. Po vsej Sloveniji zadnje čase valovi močan val, naj se uničujočemu kompromisarstvu napravi konec ter naj katoliško delavstvo v družbi s katoliškim kmetom in obrtnikom ter ostalimi sloji delovnega ljudstva tvori močno fronto vsega katoliškega delovnega ljudstva. Vsak izmed teh stanov v svoji stanovski organizaciji bo v svojem področju po enotnih smernicah papeževih okrožnic in bogatih katoliških naukih deloval brezkompromisno vztrajno in pogumno za zboljšanje gospodarskega stanja svojega stanu in našega naroda.

Mesec maj je čas prebujenja k novemu življenju. Vstanimo tudi mi delavci in napravimo konec svoji neodločnosti. Združimo se katoliški delavci v močno, nepremagljivo silo v nekompromisni svoji stanovski organizaciji ZZD. Naš pokret je v svojih naukih dovolj bogat, da bomo lahko brez idejnih pomoči marksistov vršili borbo, ki nam je kot delavcem in katolikom vsiljena. Mi nočemo razdvajati. Hočemo samo, da je v teh težkih dneh idejnih borb med nami jasnost. Kdor je naš, se nam bo pridružil, kogar bolj mika nasprotna družba, naj se pridruži njim.

Z Jesenic

Sestanek pri Sv. Križu so imeli preteklo nedeljo možje volilci. Sestanek, na katerem so poročali člani uprave gg. Markež, Arnež in Bertonec, je bil polnoštevilno obiskan. Može so z zanimanjem poslušali poročilo o delovanju občinske uprave in večinske skupine odbora. Tudi tisti, ki so jih pri zadnjih volitvah begali s raznimi praznimi frazami znani demagogi, so uvideli, kako napak so ravnali, ko so jim svoje glasove dali samo radi lepih besedi. Saj pa tudi v resnici sedanja občinska uprava Sv. Križu, ki ga je prejšnja večina na občini popolnoma zanemarjala, posveča vso skrb in pažnjo za njegov razvoj v kmetijsko gospodarskem in tujsko prometnem oziru. Po sestanku je bil ogled potov, mostov in drugih objektov po želji Svetokrižčanov na licu mesta, da se tako v sporazumu s prebivalstvom pokrene, kar je za nje-ga potrebno.

Fare in kraji v Radovljiskem okraju, dopisujte v list „Na Mejah“

Izključeni iz Krekovega prosvetnega društva so bili Jeršič Milan, ki je obenem točasn tajnik krajevne J. S. Z., Franc Lotrič in dijak Žvan Beno. Društvene izključitve se vrše zato, da organizacija varuje svoje in svojih članov dobro ime in pravilno smer katoliške prosvetne organizacije. So taki sklepi samo jasen znak, da se vodstvo organizacije v polni meri zaveda svoje odgovornosti, pa tudi znamenje zdravlja organizacijskega telesa, ki izločuje, kar vanj ne spada. Je to jasna beseda, da pokret ne rabi kompromisarstva in slepomišenja in tudi ne članstva, ki se v praksi in teoriji od njegovih ciljev oddaljuje. Znamenje zdravlja je to.

Strokovna organizacija delavcev ZZD na Jesenicah ima v nedeljo

2. maja ob tričetrt na deset skupni sestanek stavbincev in kovinarjev v veliki dvorani Krekovega doma. Na sestanek prideta zastopnika centrale ZZD, tovariša Pernišek in Preželj. Članstvo strokovne organizacije obeh skupin naj se tega sestanka polnoštevilno udeleži in tako pokaže svojo organizacijsko zvestost in discipliniranost.

Seje občinskega odbora pri nas so dokaj pogoste. Nekatere se vrše po potrebi, druge pa zato, da nekateri odborniki, kojih poklic je v tem, da mnogo govore, ne zanemarijo te svoje poklicne dolžnosti. Vsak čas vam skonstruirajo in izumetničijo kak nujen predlog, o katerem naj potem občinski odbor razpravlja in debatira. Svoje najvernejše ovčice pripeljejo s seboj, da občeudujejo njihove govorniške zmožnosti. — Menda jih hočejo prepričati, da se svet s samimi besedami odrešiti da. Na zadnji taki seji, na kateri je bilo kar 5 najnujnih predlogov na dnevnem redu, so ti gospodje med drugim zahtevali, da mora občinski odbor protestirati proti hišnim preiskavam, ki jih vrši tukajšnji policijski komisariat. To da je njihovo načelno stališče, od katerega v nobenem slučaju ne odstopijo, ker to zahteva edino prava svoboda in človeško dostojanstvo državljana. Temu predlogu skupine dr. Stanovnika se je pridružila tudi skupina dr. Rekarja, ki je v par letih čisto pozabila, s kakim veseljem so njeni volilci spremljali hišne preiskave in aretacije naših najodličnejših pristašev. Takrat ti o kakih svobodi niso hoteli ničesar slišati. Sicer pa je takole načelno stališče precej dvomljive vrednosti, ker vemo, da včasih vsi ozirni in koristi zahtevajo, da se gre preko njega. To stališče je gospodom predlagateljem dobrodušna objasnili član občinske uprave g. Franc Bertonec. Na praktičnem primeru letakov, ki so jih gotovi krogi nedavno širili o g. kaplanu Duhovniku, je pokazal, kako nespametno bi bilo, če bi občinski odbor s sličnimi protesti otežkoval policijski vršenje njenih dolžnosti in tako branil skrajno podle in nemoralne izlive gotovih pokvarjencev. Gospodje predlagatelji so morali sami priznati popolno upravičenost Bertonecjevih argumentacij in je bil dr. Stanovnik s svojim sopodpisnikom teh predlogov g. Novakom v nemali zadregi, ko je Bertonec nanje apeliral, da naj kot katoliča-

Srednje poti tu ni. Kakor smo tudi sicer ob drugi priliki pokazali, na Jesenicah ne maramo nikjer razbijanja katoliške skupnosti, ki jo je započela kompromisarska skupina okrog JSZ, tako bodimo idejno borbena dosledni tudi v strokovnem pokretu. Spomnimo se samo na to, da so njeni voditelji lansko leto napeli vse sile, da bi spravi-

vili na občino marksistično večino in naše katoliške vrste odrinili. Kakor smo se takrat nad vse častno uprli tem razdiralnim silam, uprimo se jim tudi v delavsko strokovnem pokretu, ki hodi po istih potih, in brezkompromisno združimo svoje sile v naši novi Strokovni organizaciji delavcev ZZD.

Od besede k dejanju

Za socialne pridobitve delovnemu ljudstvu

V predzadnji številki našega lista smo priobčili poročilo o uredbi minimalnih mezd, ki jo je pripravila in izdala sedanja vlada. Tam smo navedli kričeče slučaje izrabljanja delovne moči pri različnih delih širom naše domovine. Nad 500 tisoč delavcev je moralo garati za 6, 8 in 10 Din dnevno od zore do mraka. Ni čuda, da je to ljudstvo uprizarjalo mezdna gibanja, katerih je bilo samo v preteklem letu okrog 500. V tistem sestavku smo tudi omenili, kake važnosti je uredba o minimalnih mezdah tudi za našo ožjo domovino. Če so bili pri nas slučajji, ko je bila delavska moč plačana nižje od Din 20 dnevno, je danes gotovo, da se to več ne bo moglo dogajati. Poleg te varščine proti izrabljanju delovne moči pa je naša ožja domovina z uredbi o minimalnih mezdah zavarovana pred delovnim dumpingom z juga. Cenena delovna sila na jugu, kjer so poleg tega cenejša še življenjske potrebščine, je bila za našo delavnost in za našo eksistenčno stopnjo morda najbolj nevarna. Običaj 6, 8, 10 in 15 Din dnevne mezde se je polagoma približeval našim krajem. Uredba o minimalnih mezdah je ta val ustavila.

Naj k zadnjemu poročilu dostavimo danes še neke pripombe. Razne pokretače je uredba o minimalnih mezdah silno razburila. To so taki, ki imajo polna usta socialnih besed, ki z njimi žonglirajo, ugajajo in lovijo. To so tisti, ki o socialnosti radi govore, socialnih dejanj pa ne marajo. Uredba o minimalnih mezdah je velika socialna pridobitev jugoslovanskemu delovnemu ljudstvu, to priznava vsak strokovnjak, zato je one, ki so imeli socialnost le za propagandno parolo, tudi zbolela. Ne morejo preboleti kot politični sovražniki, da je bila baš sedanja vlada tista, ki je to uredbo izdala. Boli jih, ker ne bodo mogli več tako široko kričati o raznih potrebah in ker ne bodo mogli zamolčati akta sedanje vlade. Rdečica je polila tudi nekega advokata, ki je naprosil gotov delavski list, da je priobčil njegov opravičevalni članek, češ: jojmene, uredbo je res izdala sedanja vlada, vendar sem še jaz tu in ta uredba še ni taka, kot so najbolj moderne na svetu. Poslušajte me vendar in upoštevajte moje nasvete... Tisti advokat, ki kot izobražen človek izven svojega članka dobro ve, da je bilo delo sedanje vlade, posebno pa prizadevanje slovenskih zastopnikov v njej, zelo težavno, predno je mogla izdati to uredbo. Dvajset let smo o taki uredbi samo govorili, 20 let so ministrstvo za socialno politiko zastopali večinoma Slovenci, med njimi tudi taki, ki pravijo, da so bolj socialni kot sedanja vlada, pa vseh 20 let je uredba o minimalnih mezdah ostala beseda. Tudi sedanja vlada je imela težave. Premagati je morala odpor podjetnosti, ki je bila navajena plačevati 6, 8 in 10 Din dnevne mezde. Pošten človek ve, kaj se pravi to podjetnost prisiliti, da priznava za minimalno mezdo plačo, ki je tudi 300% večja od one, ki jo je do sedaj plačeval kot maksimalno dnino. Pošten človek tudi ve, kaj se pravi v še bolnem gospodarstvu odrezati možnost zniževati plače pod minimum, kaj se pravi nad 500 tisoč delavcem v državi izboljšati mezdo. Sodelovanje slovenskih zastopnikov v vladi je imelo

za posledico, da minimalna mezda ni bila določena na običajno mezdo sto tisočev delovnega ljudstva na jugu in da je bila v uredbo vnešena postavka, ki omogoča posameznim banovinom in pokrajinam, da si določijo minimalno mezdo, ki odgovarja višjemu življenjskemu standardu. Slovenskim zastopnikom v vladi se je posrečilo minimalno mezdo približati navzgor — bliže našim razmeram. Vemo, da ta določitev ni idealna, vemo, da jo bo še treba izboljšati, vendar nočemo lagati v obraz resnici, da je bila sedanja vlada tista, ki je napravila ono, o čemer so prej le govorili. Zakaj pa omenjeni advokat prej ni pisaril o potrebi uredbe, zakaj ni tako pisaril, ko je bil minister za socialno politiko Slovencec, zakaj se prej ni spraševal. Imel je za tako pisarjenje iz dolgočasa 20 let časa. Da, politični nasprotnik ni sposoben objektivne presoje! Oglašati se samo, ko napada političnega nasprotnika na vladi, ko se vlada spremeni... potem pa zopet vse tiho je bilo...

*

Poleg uredbe za določitev minimalnih mezd je sedanja vlada izdala tudi uredbo o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni, onemoglosti, starosti in smrti. Tudi o tej uredbi so 20 let — govorili in čakali, da jo oživi sedanja vlada in da ona zlomi odpor v mnogo slabši gospodarski dobi, kakor pa je bila prvih 20 let, ko so o tej uredbi samo govorili. Starostno zavarovanje delovnega ljudstva je po svojem značaju še bolj potreben in še bolj nujen akt. Kdor gleda onemogle starce in starke, ki izmučeni in izgarani hodijo med nami potem, ko so svoje moči dali delu in napredku, ta se bo močno vprašal, zakaj smo s tako uredbo čakali 20 let in baš na sedanjo vlado. Ali se je ta nujnost res izrabljala samo kot propagandna parola, ali so se prejšnje vlade res tako zelo bale zameriti se industriji in ostali delavnosti, ali prejšnji socialni ministri res niso smatrali pomoč izgaranim delavcem za nujno potrebno, da so raje pred tem »zapirali in odpirali obrate«, kar je seveda lažje in bolj zabavno. Dejstvo je, da je uredbo o starostnem zavarovanju izdala sedanja vlada in nobena prejšnja. Vsak pošten človek bo priznal, da je bilo to delo zvezano s težkočami. Industrija, ki komaj leze iz bolniške postelje, ni najbolj prijazno sprejela dajatev. Nezainteresirani in nesocialni krogi, ki so uspevali, da ta uredba ni bila izdana vseh 20 let naše države, ki so uspeli, da so jo lepo obšle vse vlade z vsemi dosedanjimi socialnimi ministri vred, so se morali delu sedanje vlade umakniti vsaj za prvi korak, da je uredba o starostnem zavarovanju postala dejstvo.

Gotovo je, da se bo morala sedanja vlada še mnogo izpopolniti, vendar je res, da je v življenje poklicana že danes in da bo treba z njo računati. Dejstvo je, da se bo samo v tem letu nabralo

150.000.000 dinarjev

za zavarovalni fond izgaranih delovnih ljudi. Dejstvo je, da je to prvi denar za starostno zavarovalne svrhe, četudi so o njem 20 let govorili in besedičili. Po izdani uredbi nastopi pravica

do rentnine s 70 letom starosti. Višina rente je odvisna od višine mezde in znaša:

Pri zaslužku	220. zav. tednov	200. zav. tednov
20 Din	125 Din mesečno	190 Din mesečno
30 Din	180 Din mesečno	270 Din mesečno
48 Din	250 Din mesečno	375 Din mesečno

Za dosego invalidne rente je potrebna dvetretjinska nesposobnost za delo, za starostno rento pa 70 letna starost in najmanj 10letno delo, odnosno 500 vplačanih tednov.

Prav gotovo je, da se bo morala uredba iz-

Svarilo iz mladih vrst

Vsa slovenska javnost (seveda brez tistih, ki se jim življenjski nazori in ideali cede iz sklade v usta) je skoro vsak dan deležna novih, umetno povzročenih pretresov, ki so tem bolj blizki vsakdanjosti, čim bolj so krčeviti in obupni. Nam se seveda zdi, da je vse to nastajanje in zanimanje idejnih sunkov samo po sebi umevno, za nas važno samo v toliko, v kolikor nam zamorejo neposredno škodovati ali koristiti. Toda če pozorno premostrimo vzroke življenjskega valovanja in vzpenjanja, bomo spoznali jasno in neizpodbitno resnico, da smo vključeni v tako zločestni idejni boj, v medsebojni klanje narodov in osebnih stremeljenj, da nam pojemajo moči za odločen, skupen vzpon k popolni osvoboditvi in osamosvojitvi.

Zakaj ti umetno povzročeni sunki? Ne bo pretirano reči, da so predhodniki težej različnih skupin, ki želijo postaviti svojo usmerjenost in prepričanje na najvišje odločujoče mesto ter si prilastiti moč edino pravične borbe za dosego splošnega blagostanja. Ker pa so vse te, za oblast boreče se skupine iz gole samozavestne oholosti zavrgele osnovno merilo katoliških načel, se ne smemo čuditi, da je že vsak poizkus skupne borbe za enotne pravice obsojen na propast, ker se ideje vsestransko križajo in posledice tega trčenja zaščušijo vsak polet že v kali. Zato smo primorani, da iščemo novih pripomočkov, umetnih baz za sporazum, ki naj nas reši homatiji. Tako nastajajo kompromisi, že zaradi svoje nujnosti zahrbtni, ker so skrupucala idej in pohabljeni otroci naše neodločnosti, našega otroškega igračkjanja.

Baš zaradi tega spoznanja, ki nam ga rojeva in obliči jasen in trezen pogled v našo borbo za življenje, ki bolj liči nervoznim pretnjam pubertetnih otrok kot pa pokretu treznih mož in mladencev, ki bi morali biti kritično tvorni in dejavni, ne pa razkropljena čreda, je skrajni čas, da se orientiramo v brezkompromisnost. Če smo

popolniti v dobro delavstva, to pa bo že lažje delo, kakor pa je bilo delo oživljenja uredbe sploh. Sedanja vlada je napravila prvi korak, sedaj kliče vse dobrovoljne ljudi, da študirajo gospodarske in socialne možnosti, da se uredba izpopolni.

Mi bi iz delavskega pogleda pripomnili to, da je treba tako uredbo o minimalnih mezdah, kakor uredbo o starostnem zavarovanju še mnogo izboljšati, vendar priznamo, da sta ti dve uredbi boljši od vseh takih uredb, ki so jih izdale dosedanje vlade tekom 20 let in vsi dosedanji socialni ministri (niso namreč izdali nobene).

enkrat priznali svojo popolno udeležbo pri tem brezplodnem iskanju uspeha v kompromisih, če nam je jasno po vsem tem spoznanju, da smo bližajočo se nevihto tudi sami povzročili, je tudi naša sveta dolžnost, da omilimo nervoznost, v kolikor se omiliti da in da izbegnemo posledice, ki nam grozijo porušiti vse, kar smo s svojimi silami zgradili, da ne bodo izgubljene in da bo naša bodoča borba uspešna in upravičena.

Že v gornjih vrsticah smo zavrnilli vsak kompromis in utemeljili svojo obsodbo nad njim. Nastaja vprašanje, kdo je tisti, ki ga je načelno zavrgel, kdo je tisti, ki mu je vrnil znamenje sleherne kapitulacije, lastninski žig slabičev in omahljivcev.

Naj ne trpi na svoji časti starejša generacija, če je to brezkompromisno stališče osvojila naša mladina, ki stopa pot naravnost. Pot, katero ste hodili tudi vi, ali ste uhajali na stranpota, delali izpade na levo in desno in pri tem pozabljali na svoje narodnotvorno poslanstvo tako, da sedaj stojimo pred vprašanjem: **biti ali ne biti!**

In mi biti hočemo; in ne samo biti, ampak tudi rasti, se utrditi za borbo, ki nas čaka in v katere zmagoviti konec verujemo. Verujemo, ker je to naša dolžnost in verujemo, ker je to v naši moči in skupnosti. In baš zaradi tega veljaj našim očetom hvaležnost, ker smo od njih prejeli zglede, kako in zakaj se kapitulira, zakaj in kako bomo hodili ravno pot, ne oziraje se na levo ne na desno, saj naš objem je širok in čvrst za vse tiste, ki so neomajni in brezkompromisni, ker naša borba poganja iz temeljev katoliških načel, ki imajo v sebi vse, kar življenju koristiti more. Naj se nihče ne usodi v mladosti videti šibkost, naj nihče ne dvomi v odločnost naših teženj. Rajši se odpo-vejte osebnim stremeljenjem in stopite v naše borbene vrste, da bo korak močnejši in roke odločnejše. Takrat bomo udarili po mizi in zahtevali popolno priznanje in spoštovanje ne samo imena, ampak tudi našega duha in jezika.

Kako mislijo naši mladi...

Mohorjeva družba na Jesenicah

Že dolgo časa papeži pozivajo nas katoličane na boj za naš tisk. Mi sami uvidimo, da je zmaga, bodisi na političnem, bodisi na svetovno nazornem polju mnogo odvisna od tiska. Tisk je veljala in tega se mi le premalo zavedamo, zato smo tolikokrat tepeni. Tudi tu nam manjka zavednosti.

Mnogo je ljudi, ki se štejejo za katoličane, pa naročajo nasprotne časopise na škodo naših, a se čudijo, kako to, da je naše časopisje slabše, kakor bi lahko bilo.

Pri takih razmerah ni nič čudnega, če tudi najstarejša slovenska katoliška književna založba Mohorjeva družba peša po številu članov

tudi na Jesenicah, kjer imajo ljudje še kolikor toliko denarja.

Nazorno nam to pokaže razpredelnica števila članov za zadnjih deset let iz jeseniške fare:

l. 1927 306 članov, l. 1928 258 članov, l. 1929 322 članov
l. 1930 273 članov, l. 1931 300 članov, l. 1932 282 članov
l. 1933 249 članov, l. 1934 246 članov, l. 1935 239 članov
l. 1936 225 članov, l. 1937 252 članov.

Iz te razpredelnice spoznamo, da tako nikamor ne pridemo. Da se temu padanju števila naročnikov da pomagati, pa vidimo iz tega, da je vsako leto, če se je le malo agitiralo, takoj narastlo število članov.

V interesu vse jeseniške katoliške javnosti je, da se za to vprašanje zavzame in se tako odzove na poziv papeža: »V boj za katoliški tisk!« R. F.

ni umaknejo podpis na predlogu, ki sam po sebi meri v to, da se še nadalje dopušča širjenje takih svinjskih letakov proti katoliški duhovščini. Dobra katoličana dr. Stanovnik in drugi sopodpisnik hočeta biti, podpisov na tem predlogu pa vseeno ni sta hotela umakniti. — Tega kakor tudi vse druge nujne predloge je občinski odbor z večino odklonil.

Sprejemi v tovarno K. I. D. so zaključeni. V zadnjih par tednih, ko so se vrata tovarne nekoliko bolj na široko odprla za sprejem novih delavcev, je romalo v našo pusto dolino od vseh krajev Slovenije na stotine prosilcev, ki so vsi hoteli dobiti zaposlenja pri naši industriji. Poleg tega je romalo še na stotine prošenj in priporočil na vse količkej vplivnejše osebe na Jesenicah. »Za božjo voljo« so rotila ta pisma in priporočila, »spravite me vendar k zaposlitvi!« Nekateri gospodje pri K. I. D. in na Jesenicah sploh niso imeli več trenutka miru pred temi prošnjami. Videz je, kakor bi se nikjer drugje na svetu ne dalo živeti, in dejstvo je, da si ljudje res tega več ne upajo. — Sedaj je stalež delavstva dopolnjen, počasi se bodo krčile tudi vrste prosilcev in priporočnikov, popolnoma pa jih zmanjkalo menda nikoli ne bo.

Stavbna sezija pri nas je nastopila s prihajajočo pomladjo. Stavbna podjetja nadaljujejo večinoma le dela, ki so bila započeta v pretekli jeseni: tovarniški objekti, tovarniške stanovanjske uradniške hiše, železničarski konsum, gasilni dom itd. Na novo prezidava in povečava za Avgusta Klabusa, trgovca z železnino, g. Belcijan Boštjan hišo, ki jo je kupil od g. Petra Sitarja. Vse kaže, da letos na Jesenicah ne bomo posebno mnogo gradili. Večji objekt bo za nameščence K. I. D. gradil Pokojninski zavod v Ljubljani na parceli nasproti meščanske šole.

Stanovanjska mizerija je vedno bolj kričeča. Po naravnem prirastku prebivalstva in ustanavljanju novih družin bi moralo biti pri nas letno najmanj 60 novih stanovanj na razpolago. K temu naravnemu prirastku pa se pridružujejo še stotine stavbinškega in industrijskega delavstva, ki išče pri nas svojega vsakdanjega kruha. Saj je trenutno zaposlenih na Jesenicah nad 800 stavb. delavcev. Industrijsko delavstvo pa itak prihaja k nam z namenom tu ostati in

si ustanoviti lastno družinsko življenje. Stanovanjska stiska je zato prirasla do vrhunca. Neverjetno je, kaj vse uporabljajo ti delavci za svoja zasilna zatočišča. Rečemo lahko, da je to mižerno stanje naravnost kričeče, nasprotujoče vsaki higieni in vsakemu količniku človeškemu čuvstvom. Take razmere so kotišča za uničevanje fizičnega in moralnega zdravja naroda. Treba bo, da bodo zainteresirani krogi in merodajni faktorji z večjo širokogrudnostjo in odločnostjo začeli reševati to vprašanje.

Cela vrsta novih trgovcev v tekočem letu odpira svoje lokale na Gosposvetski cesti okoli hotela Triglav. So po največ manufakturi in imejtelji modnih trgovin. V trdi konkurenci bo boj za kruh težak.

Življenje je zapustil v duševni zmedenosti Stefan Savnik. Bog bodi njegovji duši usmiljen sodnik!

S Koroške Bele

Na Cvetno nedeljo so v stari šoli nekateri gospodje uprizorili krstno predstavo nove ljudske tragikomedije: »Kdor z velikim ni zadovoljen, ta tudi malega ni vreden«, s katero so poživil občni zbor Gosposvetskega odbora na Koroški Beli. Igra je po vsej Beli vzbudila splošno pozornost in je tej krstni predstavi prisostvoval tudi župan, katerega pa vabitelji niso pravočasno obvestili o vsebini in je najbrž razočaran nad tako zmago odšel domov.

Proces, ki se je dne 16. aprila vršil v Ljubljani proti naši bivši občinski upravi, oziroma nekaterim njenim članom, je na Beli vzbudil precejšnjo pozornost. Gospodje so ob povratku govorili, da so popolnoma oproščeni, nato pa se je »zlagale« Slovesni dom« in povedal, da je bil g. Šoberl Virgil obsojen na plačilo 680 Din in pogojno na nekaj dni.

Naše slutnje o neveljavnosti proračunske seje zaradi formalnih pomanjklivosti so se izpolnile. Banska uprava je namreč občini vrnila proračun v ponovno razpravo.

Občinska seja dne 7. aprila je bila po pripovedovanju navzočih zelo mirna. Največje razburjenje je povzročila izjava odbornikov kluba J.R.Z., da se seje ne udeležijo, ker se njihovi predlogi ne upoštevajo. Prišli bodo v disciplinarno preiskavo. Vendar

Kulturni zemljevid Jesenic

Jesenice so industrijski kraj. Z vseh strani drvijo ljudje v mesto za zaslužkom. Vsak prinese s seboj svoje misli in svoje ideje. Zato je čisto razumljiva idejna zmeda v našem kraju. V glavnem pa se prebivalci ločijo v tri skupine: liberalce, socialiste in naše.

Zanimivo je pogledati, kako so te tri skupine porazdeljene po raznih delih mesta. V gornjem koncu, to je na Plavžu, prebivajo večinoma ljudje, ki že od nekdaj žive tukaj. Skoraj vsi so še ohranili svojo tradicijo in se niso navzeli različnih modernih fraz. Kar je pa drugih, so večinoma indiferentni.

Oni del Jesenic od Plavža pa do cerkvenih stopnic je bolj pisan. Tu že opazimo rdeče pege med našimi na Murovi in indiferentnimi ob cesti. Ne manjka pa tudi takih, ki se obračajo, kakor veter piha.

Mladina vleče bolj na liberalno plat, dobimo pa tudi par krivovercev — adventistov.

Glavno cesto imajo od cerkvenih stopnic do kolodvora zasedeno večinoma liberalci, razen par primerov indiferentnih in naših.

Kruhoborci modernega časa

Da se je takoj po svetovni vojni začelo hlastno grupiranje delovnih sil v vseh panogah gospodarstva, se ni čuditi, ker je bila ta nagla sprememba nujna posledica moralno in materialno razbite človeške družbe, katera je čutila — po svetovnem kaosu iztreznjena —, da ji je za nadaljnji življenjski obstanek nujno potreben močan temelj, enotna socialna usmerjenost in tesna načelna povezanost. Lahko trdimo, da je bil to docela psihološki preobrat družbe k spoznanju, da so idejna križanja in nasprotja najhujša vrelišča usodnih posledic.

Toda kaj imamo danes od vseh tistih širokih pogledov in spoznanj pred osemnajstimi leti? Kaj imamo danes od vseh tistih dobrih in trdnih sklepov, katere smo napravili takrat, ko smo se veselili življenja, ki mu je svetovna vihra prizanesla, ko smo svobodno nasmejani zgrabili za čakajoče delo in bili srečni ob kruhu, zraslem iz naše zemlje in ponosni na svoje žuljave roke, ki so svobodno delale in pridobivale? Koliko nam je ostalo od tiste vseobjemajoče ljubezni, s katero smo odevali preostale svoje, matere in očete, sinove in hčere, kje je naša stanovska samozavest, na katero smo vsi prevzeti kazali pred kratkimi osemnajstimi leti?

Kar priznajmo, da vsega tega, če bi iskali med seboj, ne bi našli baš obilo. Žalostno je tako hitro najti in razgaliti slabosti in zgrešenosti naroda, ki ima v sebi vse pogoje, da bi se jih z odločno gesto otresel. Toda če hočemo biti graditelji, moramo biti tudi sodniki in obtoženci ob enem. Če hočemo biti svobodni, se moramo otresti tudi vezi, ki nam le to kratijo. V tem smo seveda enodušni. Večkrat pa tudi sami ne vemo, ali smo svobodni ali ne in ta nedostatek nas bo udaril takrat, kadar se bomo hoteli kakršnikoli sili upirati; imeli bomo zvezane roke, ker smo sami hoteli. Odločilni trenutki so kratki in kdor ni pripravljen, je izgubljen. Takrat bi spoznali, da smo čas zapravili in prilike zavrgli.

Sedaj je čas in sicer poslednji. Čas, da sprejmemo nazaj zavržene sklepe in z dobro in odločno voljo rešimo stanovsko socialni problem, ki je v teh zadnjih letih pokazal toliko nedostatkov, da se vedno bolj nagiba razsulu najvažnejši stebel gospodarstva, na katerem sloni ali pa bi vsaj morala sloneti vsa pridobitna moč naroda, če hoče ostati svoboden in se uspešno boriti proti tujemu kapitalu.

Po vsem pa izgleda, da mi te svobode nočemo, da se pač dobro počutimo pod jarmom tujega kapitala, ki nam brez odpora pije kri, da nas izsuši in uniči. Včasih zakriči ta ali oni, sem in tja se razgiblje kakšna borbe željna skupina,

Od kolodvora pa do šole so naši v večini, le mladina je bolj naklonjena liberalizmu. Socialisti skoraj ne pridejo do besede.

Okrog Krekovega doma in za progo pa je velika zmeda. Mnogo je takih, ki so tam, »kjer jim kruh dajo«. Precej je tudi omahljivcev, pravih socialistov pa je malo.

Pod progo do tovarne prebiva največ naših, le malo je liberalcev in nekaj več socialistov. Kar je pa naših, se dobro drže.

Ob Kralja Petra cesti in na Stari Savi so se utaborili rdeči. Med njimi je mnogo takih, ki so iz navivosti prešli na ono stran. Nekaj pripadnikov imajo tudi plavi, a odločno naših je le malo.

Na oni strani Save so vse tri skupine precej pomešane. V zgornjem delu imamo mnogo naših, par rdečih in plavih, indiferentnih pa skoraj ni.

V sredini, okrog mostu čez Savo, so vse tri skupine precej uravnovešene.

V spodnjem delu imamo največ indiferentnih, pomešanih z omahljivci in rdečimi.

Po tem kratkem pregledu vidimo, da nas sicer nekaj še je, a bi nas lahko bilo še več. K. M.

pa je spet vse tiho in slepo in nič ne vidimo, kako se počasi ali z gotovostjo oddajamo zmehanizirani industriji ter s prezirom do svoje stanovske izobrazbe zapuščamo častno borbo za pošten in v svobodi prisluzeni vsakdanji kruh. In dan za dnem opazujemo ta dejanja, ko samostojen obrtnik zapušča svojo delavnico in se da vkleniti industriji, ko se kmet odvrta od zemlje ter jo daje za sramotno ceno pritepencu v oblast, sam pa gre s svojo družino v tovarno in pusti zasužnjiti sebe in njo z vsemi svoboščinami in svojim dostojanstvom, ki mora slej ko prej kloniti pod materialističnimi nazori kapitala.

Vse to nam ne vsiljuje nikakih skrbi, nič odgovornosti. Pa vendar so ta dejanja sramotna znamenja vseh stanovskih družin, ki so se pustile ideji usodnega materializma zmrvti ter si vzeti svoj lastni jaz, si pustile določiti poniževalni delež življenjskih potrebščin, šle v okovje delniških družb in svojevoljno postale stroj, tisti mehanizem, ki je aktiven samo za kapital, do čim se zase in za svoje suženjsko izživlja v mehničnem, brezdušnem ritmu. Brezbrižni smo proti zločestemu vplivu materialističnega marksizma, ki nam ga širokogrudno nudi komunizem in preveč gluhi za svarilne klice zemlje, katere svobodno rezani kruh smo zavrgli in preveč slepi pred maščevalnostjo zavrženega stanovskega preživljanja, da bi odvrnili bič iznad svojih hrbtov.

Od kod ves ta zagon v industrijo, odkod vsa ta široka in skoro brezkompromisna zaslužjenost v kapitalu. Da smo sami krivi tej družabni zagodenosti, iz katere ne moremo ne na levo, ne na desno, se ne gre protiviti, ker se nam dokazi sami režijo v obraz z resnično vsakdanjostjo. Prebiralimo »svetoče« smernice komunizma, ki hoče imeti združitev vseh svobodnih stanov v samo eni kolektivni družbi, ki naj se izživlja skupno iz sebe za sebe. In prenekateri naš kmet je nasedel tem vabam, zatajil zemljo, se obvezal s kolektivno pogodbo služiti kapitalu za točno odmerjeni in skopo rezani košček kruha. Tako so storili nekateri obrtniki te in one stroke in tem je sledilo še pomožno trgovsko osebje. Tako odhajamo eden za drugim v sužnjost, iz katere ni povratka.

In kaj sedaj? Naenkrat smo spoznali, da je ta prostor našega izživljanja za nas pretesen in neusmiljen. Čut svobode še živi v nas in ta se upira in zahteva nazaj tisto, kar smo sami nepremišljeno dali: svobode še in še in kruha več in več! In nočemo videti, kako strašen sarkazem je v tem našem hotenju pridobiti nazaj, kar smo zavrgli. Začno se pogajanja s kapitalom, ki se nam smeji v obraz zaradi naših trenj, ker eni hočejo praz-

nike in počitek, drugi ne, prvi zahtevajo spoštovanje človeka, drugi kompromis, prvi dostojanstvo, drugi še hujšo vklemitv svojih sil. Tako je spor med nami in nam nasprotna složnost kapitala, ki med tem sestavi pogodbo in mi vsi srečni, da je konec, podpišemo. Mamon je zmagovalec, mi pa nepopoljšljivi bedaki.

To se godi danes v modernem času. Mi smo seveda ponosni, da smo ta moderni čas ustvarili in da v njem živimo. Pa prav nič nam ni mar, če ta modernost ni nič drugega kot bedasto kompliciran socialni in gospodarski sistem, ki je tem bolj moderen, čim bolj je nerazumljiv. Če odštejemo vse slabe strani od tega modernega socialnega sistema, nam ostane vsaj ta tolažba, da ne vidimo vseh usodnih napak, ki smo jih v svoji

zaslepljenosti zagrešili. Tako smo rešeni vsaj obupa.

Tako ne sme dalje. Ta borba za kruh, ki je v celoti zgrešena, je že naprej obsojena na neuspeh, če ne bomo jasno razločevali, kaj je svobodno delo in kaj kolektivistično in kaj stanovsko preživljanje, iz katerega silimo. Pomagajmo delavcu, ki je že od vsega početka obsojen, da služi kapitalu, v pravični borbi za njegove pravice in svoboščine in obsodimo tiste, ki le-tim odjedajo kruh zgolj iz strahu pred samostojnim delom, kateri zahteva celega in predvsem pošteno mislečega človeka. Zato je zadnji čas, da te kruholovce in borce za dvojni kruh zaznamujemo, da bo vsakdo vedel, kje naj se prične reševanje brezposelnosti.

S cerkvijo in s časom

So stvari na svetu, ki so človeku svete, nedotakljive.

Spoštovali so jih naši dedje in pradedje in s strahom mislimo na to, da bi se kdaj zgoditi moglo, da bi jih zanamci brez časti zavrgli. So to stvari, ki v sebi nosijo življenje: versko, narodno, moralno. Kakor pesem so, ki v stihih prepleta suho brezdušnost sveta, kakor cvetje, ki iznad trnja bridkosti dehti v vsemir božji sij in blagoslov.

Zato je človeku, kakor da stoji ob nevesti, ki so ji venec strgali, ali ob grobu, kamor so pokopali nekaj dragocenega, kadar vidi, da ginevajo stari sveti običaji, stare ukoreninjene, v dušah zasidrane navade. Od narodne duše kakor da se je odtrgala plast življenja in pustila za seboj skelečo rano...

Ljubezen do tradicije je to, do tistih njenih čistih virov, ob katerih naj se napaja sedanost in bodočnost. Ni to konservativizem v smislu okostenelosti, ki tira v zaostalost in propadanje. Do čim prvo ljubezen do konservativizma vsebine hvalimo, okosteneli konservativizem oblik zavračamo in obsojamo.

Novim življenjskim razmeram in globlje pronicujočemu duhu je treba vedno novih oblik, času primernih. Povsod, na vseh poljih!

Po teh ugotovitvah bomo danes načeli nekatera vprašanja našega cerkvenega življenja. Vemo, da nas bodo našle te misli v marsičem razprte: ene reakcionarno konservativne, druge življenjsko oblikovalne.

Kako napak je, da ob obilnem lagodju, ki ga človeku nudi moderno življenje, cerkev ostaja skoro tam, kjer je bila pred 500, 200 leti. Naše cerkve so hladne, mrzle, v zimskih dneh zato odbijajoče. Vernik, ki stopi vanjo, da zadosti dolžnosti, mora nehote misliti na konec, ki ga v mrazu marsikdo nestrpnost pričakuje. Nič prav se ne more ogreti ne ob petju, ne ob govorih, ne v molitvi. — Katoličani povsod hitimo v sodobno tekmo življenja, v cerkvi pa, kakor da bi bilo zaukazano, da mora na vekomaj ostati tako, kakor je bilo. To je malomarnost naša, ker tam ni tekmecev. V naše cerkve spada domačnost, pristrčnost, privlačnost. Vse je treba narediti, da se v njej počutimo kakor doma. Pozimi je treba naše cerkve zakuriti s centralno kurjavo, najti zato potrebna sredstva. Kako primerna naloga je tu za eno naših verskih organizacij, ki jim sedaj, tako se zdi, manjka primernih praktičnih polj udejstvovanja.

Naša popoldanska služba božja ob nedeljah in praznikih s svojo stoletno tradicijo glede časa in oblike je druga taka zadeva. Ob 2. uri popoldne je čas službe božje. Naš človek pa ob eni ali pol dveh komaj pojužina. Moški gre nato počivat, ženska pospravlja posodo. Treba se je še

napraviti in ura je dve, ko je treba biti že v cerkvi. Tu se morda začne ura molitve. Komaj vsak dvajseti ima knjigo, ostali so od skupne molitve izključeni. Obisk cerkve naravno trpi. Treba bi bilo preložiti čas in v skupnem sodelovanju spremeniti nebitvene oblike. Začnimo zato razmišljati tudi o tem, kaj in kako bi se dalo spremeniti in izboljšati. Ni to vprašanje in naloga enega človeka, ampak nas vseh, ki se čutimo v katoliško farno občino včlenjeni kot občestvena celota.

Do tu bomo še morda z našimi bralci dokaj edini. Bojimo pa se, da nas bo tretja točka tega sestavka našla toliko bolj različnega mišljenja. Načeti moramo v njej vprašanje naših procesij, naših slovenskih cerkvenih obhodov, zlasti za Veliko noč in sv. Rešnje Telo.

Naši cerkveni obhodi, naše procesije so in bi morale biti naše verske manifestacije, izpričevanje naše trdne pripadnosti h Kristusu in njegovi Cerkvi. V njih bi zato morali gojiti vse, kar dviga razpoloženje, zaupanje, veselje in samozavest, izogibati pa se vsega, kar celo slovesnost zmehanzira, zdolgočasi, tlači, otežkoči, onemogoči. Morali bi si vzeti časa, da bi se na te zunanje slovesnosti pripravljali s tako točnostjo in s tistim elanom, ki ga sicer izpričujemo pri drugih javnih prireditvah.

Procesija vstajenja o Veliki noči z neizbežnim srečanjem po jeseniških ulicah in z nešteti opazovalci ob cesti in izza gostilniških oken je bolj podobna pomladanski modni reviji kot pa nad Vstajenjem razveseljeni, alelujo vriskajoči množici. Ta sprevod bi bilo vsekakor prestaviti drugam, morda na ono pot, po kateri je bila razvrščena rimska procesija ob času zadnjega misijona, t. j. mimo Čuferja čez Muravo. Idealna lega poti omogoča točasno vsem udeležencem vseobčo povezanost v eno celoto, ki naj iz ene duše izpričuje svoje veselje zaradi zmage življenja nad smrtjo. Z nekaterimi vložki bi se dala pestrost in življenjska popolnost tega sprevoda dvigniti tako, da bi verniki v njej doživljali religiozno čustvovanje velikih dni, ki bi zahtevali tudi od njih, da vstanejo v novo življenje, če nočejo biti mrtvi udje v občestvu življenja Cerkve.

Slovesen sprevod na dan sv. Rešnjega Telesa ima mnoge hibe, ki so v škodo njemu in vsemu verskemu življenju, ki naj bi ga pospeševal. Odločno je predolga pot, ki ljudi utruja. Od savske cerkve nazaj grede smo zdecimirani. Več kot polovica udeležencev se tu odloči in gre za svojimi željami. Ni primernih prostorov za blagoslove in ogromna večina udeležencev vsled raztegnjenosti na njih ni udeležena. Zlasti velja to za šolsko mladino. Ista vsled zbiranja in pripravljanja na ta veliki praznik, ko obhajamo spomin

pa zaenkrat še ni prišlo nobeno tozadevno obvestilo.

Izlet Katoliškega prosvetnega društva na Sv. goru pri Gorici. Z oziranjem na veliko zanimanje, ki je lani vladalo za ta izlet, bo društvo priredilo tudi letos izlet na Sv. goru, vendar pa po drugi poti. Odšli bi v soboto zjutraj ob 9 s Koroške Bele in se odpeljali v smeri Trbiž. Videm (Udine), Cervignano, Oglej. Tam bi si ogledali staro baziliko in kripto. Nato bi se odpeljali v Trst, se vrnili v Trzič, obiskali vojaško pokopališče v Redipulji, prevozili Doberdobsko planoto in se preko Mirne in Gorice peljali v Solkan, kjer bi prenočili. Drugo jutro bi bila ob 8 sv. maša na Sveti goru, nato bi si lahko dopoldne ogledali Gorico, popoldne pa bi se preko Kanala, Tolmina, Kobarida odpeljali v Trbiž in domov. Potovali bi dva dni in prevozili okrog 450 km. Vožnja z avtobusom, vstopnine, vizum in prenočišče bi stalo za člane domačega Prosvetnega društva 175 Din, za člane Prosvetnih društev iz drugih župnij 180 Din, za nečlane Prosvetnih društev pa 200 Din. Vsi, ki se nameravajo udeležiti tega potovanja, naj se do 15. maja prijavijo na naslov: Katoliško prosv. društvo na Kor. Beli ali pa naj se zgledajo pri g. kaplana v župnišču ter prinesejo denar in tri fotografije. Vsakdo naj pride po možnosti osebno, da bo mogel dati potrebne podatke. Izlet se bo vršil v prvi polovici junija.

Ustanovitev Jugoslovanske katoliške esperantske lige

Dne 8. t. m. se je vršil v Krekovem domu na Jesenicah ustanovni občni zbor Jug. kat. esper. lige. Kljub temu, da se je istočasno vršil obč. zbor nameščencev KID, se je udeležilo tega ustanovnega občnega zbora zadovoljivo število somišljenikov.

Predsednik priprav. odbora g. Peter Golobič je uvodoma poročal o gibanju katoliških esperantistov, ki so osnovali svojo mednarodno organizacijo že leta 1910 v Parizu. Danes ima ta organizacija svoje lige že v mnogih državah. Najmočnejša liga se nahaja na Holandskem.

V Jugoslaviji I. K. U. E. (Mednarodna katoliška organizacija esperantistov) do l. 1952 ni imela članov. Danes je pa že organiziranih 70 katoliških esperantistov, med katerimi zavzemajo teologji vidno mesto.

Pripravljalni odbor je letos sestavil pravila in jih predložil drž. oblasti v potrditev. Pravila so bila v kratkem času odobrena.

Po tem poročilu so se prečitala ligina pravila, ki so bila soglasno sprejeta.

Za l. 1937 je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Peter Golobič, I. podpredsednik g. Marin Duplančič, mizar v Splitu, II. podpredsednik g. Leopold Govekar, tajnik g. Stanko Lampič, učitelj na Jesenicah, blagajnik g. Ludvik Stražičar; odborniki gg.: Franjo Centner, Osijek, Zore Paršič, teolog v Senju; v nadzorni odbor pa sta bila izvoljena g. Martin Brudar, mojster pri KID na Jesenicah, in g. Stanislav Jakomin iz Ljubljane.

Pri raznoterostih so se obravnavala razna vprašanja, tako glede katoliškega časopisa »Espero Katolika«, kakor tudi glede letopisa.

Na 19. mednarodnem kat. esperantskem kongresu, ki se bo letos vršil v Haagu na Holandskem, bo našo ligo zastopal g. Peter Golobič, ki bo obenem po deželi imel predavanja o naši Sloveniji.

Prvi redni občni zbor lige pa se bo vršil v Zagrebu o priliki narodnega esperantskega kongresa, ki se bo vršil 7. in 8. septembra 1937 v Zagrebu.

postavitve sv. Rešnjega Telesa in prve svete daritve, niti ni pri sv. maši. Sprevod traja predolgo, zato odločno preutrudljivo. Ni mogoče dolge tri ure svetosti stvari primerno vztrajati v pravilni formi. Ni mogoče zahtevati, da bi zlasti mladina ostala zbrana ves čas. Iz manifestacijskega obhoda, kar naj bi bil, postane bolj ali manj ohlapno oficiozno izpričevanje pripadnosti k veri v najsvetejše skrivnosti.

Iz hib, ki jih tu navajamo, lahko izvajamo nekatere misli, kako naj bi se v korist cerkvene življenja vse to spremenilo. Dala bi se procesija skrajšati tako, da bi bil na Savi zaključek, eventualno naj bi šla po isti poti, ki jo predlagamo za Veliko noč. V prvem slučaju bi bili blagoslovi: prvi pred župno cerkvijo, drugi pred kolodvorom, tretji pred osnovno šolo, četrti pred savsko cerkvijo. — Možna pa bi bila vsa cerkvena slovesnost in zaradi odprave vseh gori navedenih hib tudi najbolj primerna, če bi se dobil velik prostor (n. pr. za Krekovim domom ali če bi se zravnal prostor pred Bremcem, na trgu pred osnovno šolo), kjer bi postavili oltar za sv. mašo in okrog prostora štiri oltarje za blagoslove. Procesija bi šla iz župne cerkve na ta obširni prostor, tam bi bili nato vsi udeleženci pri sv. maši in pri vseh štirih blagoslovih, nakar bi se sv. Rešnje Telo spravilo v kapelo v Krekovem domu.

Taka prireditev bi se dala dostojanstveno, velikemu dnevu primerno izpeljati. Vse bi bilo krajše, vse bi bilo bolj strnjeno, vse bolj povezano, katoliško občestveno. Kristus bi ves čas živel sredi nas vseh kakor pastir med svojo čredo in kakor kralj med svojimi zvestimi.

To so samo nekatere dobre namerne misli o našem cerkvenem življenju. Drugi imajo druge, morda boljše ali tudi ne. Mnenja pa smo, da bi nam nič ne škodilo, če bi v novih razmerah iskali tudi v doživljanju verskih vrednot in v posvečevanju verskih praznikov novih oblik. Časi katoličanov nikoli ne smejo dobiti okostenelih.

Za našo kulturo - naši voditelji

Kdo izmed naših prosvetnih delavcev, ki je v naših prosvetnih domovih žrtvoval za kulturni dvig svojega naroda nešteto ur, ni občutil kot nerazumljivo krivico, da so morala naša društva od svojih prireditev plačevati 10% in zadnje čase celo 20% takso na kosmati donos. Namesto da bi bila društva, ki so med narodom toliko dobrega naredila v prosvetnem in vzgojnem oziru, prejela od države moralno in denarno pomoč, jih je ista v njihovem prepotrebem delovanju stiskala z davčnimi obremenitvami neverjetno k tlom. Vse so pobrale pri raznih prireditvah takse in režija. Za nove nabavke, za zdrav razvoj društvenega življenja ni ostalo ničesar.

Našim slovenskim zastopnikom v sedanji vladi se je posrečilo končno, po mnogem prizadevanju, da je sedanji finančni zakon to krivico odpravil. Na vse društvene prireditve, ki niso zvezane s plesom, je vsaka taksa ukinjena. Treba je to poudariti, kdaj se je to zgodilo in kdo je to dosegel. Bili so drugi časi, taki namreč, da je slovenski vladni predstavnik, ki je hotel govoriti v imenu našega naroda, naša narodna društva razpuščal, stikal po njih z orožniškimi in policijskimi patruljami in njegove najbolj agilne delavce vlačil po ječah. Bili so ti predstavniki nevredni sinovi izdanega naroda. Hvala Bogu, da so ti časi minuli in da so na njih mesta stopili drugi možje, ki jim je kultura in napredek naroda tako pri srcu, da so bili pripravljeni za njega trpeti in so tudi trpeli.

Z navedeno spremembo bo našemu društvenemu življenju in gibanju prihranjena velika skrb, izvirajoča iz premnogih finančnih težkoč. Bodite v kateremkoli taboru, priznati morate, da ste te vesti veseli zaradi vas samih, četudi se sramujete zaradi preteklosti in vam manjka močatosti, s katero bi našim predstavnikom priznali, kar ste priznati dolžni.

Ceneno in dobro prehrano, vina na debelo in drobno dobite in kupite najugodneje v

LJUDSKI KUHINJI

JESENICE KREKOV DOM

Za elektriko

Vam nudi vse najugodnejše

Jože Markež

Jesenice, telefon št. 605

Zadružna tiskarna

c. z. o. z. v Ljubljani

Tyrševa cesta 17

se priporoča jeseniškim tvrdkam za izdelavo vseh v knjigotiskarsko stroko spadajočih del, ki jih izvrši lepo, solidno in po nizkih cenah

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah

obrestuje vse vloge do najvišje v zakonih določene meje. Nove vloge izplačuje vedno promptno.